

การวิเคราะห์ความเชื่อเหนือธรรมชาติในนวนิยายชุดผ้าของพงศกร
AN ANALYSIS OF SUPERSTITION BELIEFS FROM “CLOTHES” SERIES BY
PHONGSAKORN

สุประวีณ์ แสงอรุณเฉลิมสุข¹
Suprawee Saeng-Arunchalaemsuk¹

¹อาจารย์ประจำ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความเชื่อเหนือธรรมชาติในนวนิยายชุดผ้าของพงศกร ผลการวิจัยพบว่า ความเชื่อเหนือธรรมชาติในนวนิยายชุดนี้ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 1.ความเชื่อเรื่องชีวิตหลังความตาย ชาตภพและภพภูมินำเสนอเกี่ยวกับวิญญาณ การกลับชาติมาเกิด และภพภูมิมนุษย์ 2.ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ นำเสนอเกี่ยวกับอำนาจของสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อการคุ้มครอง การลิขิตชีวิต การให้ความช่วยเหลือ และการลงโทษมนุษย์ 3. ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์นำเสนอเกี่ยวกับการใช้เวทมนต์คาถาเพื่อทำให้ผู้อื่นหลงรัก เพื่อทำร้ายผู้อื่น เพื่อทำให้เกิดอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ และเพื่อขับไล่ผี 4.ความเชื่อเรื่องลางสังหรณ์ นำเสนอเกี่ยวกับลางสังหรณ์ ได้แก่ ลางสังหรณ์จากความฝัน ลางสังหรณ์ที่เกิดกับตัวเอง และลางสังหรณ์ที่ปรากฏทางธรรมชาติ 5.ความเชื่อเรื่องอำนาจจิต นำเสนอเกี่ยวกับการใช้พลังอำนาจจิตเคลื่อนย้ายวัตถุ การส่งโทรจิต การสะกดจิต และการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสพิเศษ

คำสำคัญ: นวนิยาย / ความเชื่อเหนือธรรมชาติ / นวนิยายชุดผ้า

Abstract

Objectives of this research aimed at analyzing the superstition beliefs from clothes series by Phongsakorn. The result found that the superstition beliefs in clothes series by Phongsakorn were divided into 5 dimensions. 1. Belief of life after death, world such as reincarnation and human world. 2. Belief of holy things expressing the power of holy things about the protection, defining life, support and punishment. 3. Belief of superstition expressing the magic and spell for being loved, harmed the others, making miracle and exorcised spirits. 4. Belief of presentiment expressing the coming tragedy via dream, selfness, and natural. 5. Belief of mental power expressing the power to move objects, telepathy, hypnotize, and six senses.

Keywords: Novel / Superstition beliefs / “Clothes” series

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเชื่อเหนือธรรมชาติ หมายถึง การที่มนุษย์ยอมรับนับถือสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่ามีอำนาจดลบันดาลให้เกิดเรื่องดีหรือร้ายได้ ดังที่สายทิพย์ นุกุลกิจ (2533, หน้า 40) ได้กล่าวว่าความเชื่อเหนือธรรมชาติหรือความเชื่อในอำนาจของสิ่งที่ไม่เป็นตัวตนว่า มนุษย์ในสมัยก่อนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติและปรากฏการณ์ธรรมชาติ มักจะเกิดความรู้สึกกลัวเมื่อประสบกับสภาพการณ์ที่เกิดไฟไหม้ป่า เกิดน้ำท่วม ฝนแล้ง เกิดโรคระบาด หรือเกิดสุริยุปราคา ฯลฯ และเกิดความรู้สึกพิงพอใจเมื่อประสบกับสภาพความอุดมสมบูรณ์ของพืชพันธุ์ธัญญาหารในแต่ละรอบปี ยังมีความเชื่อว่า ปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินั้นเป็นผลที่มาจาก การกระทำของสิ่งที่มีอำนาจเหนือมนุษย์ แล้วสิ่งที่มีอำนาจเหนือมนุษย์ก็จะบันดาลให้มนุษย์ประสบกับเคราะห์กรรมหรือภัยพิบัตินานาประการ

ความเชื่อยังปรากฏในทุกยุคทุกสมัย แม้ว่าปัจจุบันจะมีการพัฒนาเทคโนโลยีไปอย่างก้าวไกล แต่ยังคงพบว่าการเชื่อเหนือธรรมชาติยังมีความสัมพันธ์กับชีวิตมนุษย์ ดังที่ปรากฏในนวนิยายซึ่งนับได้ว่าเป็นวรรณกรรมจำลอง

ชีวิตมนุษย์ อันสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยม ความเชื่อ และวิถีชีวิตของคนในสังคมนั้นๆ สอดคล้องกับสัญญา สังขพันธานนท์ (2539, หน้า 161) ที่กล่าวถึงนวนิยายในฐานะเรื่องเล่าว่า นวนิยายเป็นวรรณกรรมบันเทิงคดี ประเภทเรื่องเล่า ซึ่งเป็นงานเขียนที่ไม่ได้มุ่งเน้นข้อเท็จจริง แต่เป็นเรื่องที่แต่งขึ้นจากจินตนาการ นวนิยายจึงมี ลักษณะของการสมมติหรือเรื่องแต่งโดยนัยนี้อาจเรียกอีกอย่างว่าเป็น “วรรณกรรมแห่งจินตนาการ” โดยการ แต่งเรื่องจะอาศัยจินตนาการของผู้แต่งเป็นสำคัญ จินตนาการเหล่านั้นก็มีพื้นฐานมาจากความเป็นจริงที่เกิดขึ้นใน สังคม โดยมีความเกี่ยวข้องกับโลกและชีวิตจริงของมนุษย์ มีความหมายเพื่อที่จะเป็นตัวแทนชีวิตมนุษย์ซึ่งเรื่องราว เหล่านี้ อาจเคยเกิดขึ้นหรือไม่เคยเกิดขึ้นเลยก็ได้

หากวิเคราะห์ตัวบทของนวนิยายเหนือธรรมชาติจะเห็นว่า สะท้อนความเชื่อดั้งเดิมของมนุษย์ ตัวบทมัก ปรากฏเรื่องราวเหนือจริงที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ เป็นการถ่ายทอดความเชื่อเกี่ยวกับภูตผี ปีศาจ หรือความมหัศจรรย์ ที่ยากต่อการอธิบายได้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เป็นผลมาจากจินตนาการของผู้ประพันธ์ สอดคล้องกับพิชการ ภัทรนุถุละ (2546, หน้า 1) และขวัญจิตร นุชชำนาญ (2556, หน้า 57) ที่อธิบายถึงแนวคิดของผู้ประพันธ์นวนิยาย เหนือธรรมชาติ สรุปได้ว่าความเชื่อเหนือธรรมชาติถูกบันทึกและสะท้อนออกมาในนวนิยายประเภทลึกลับสยองขวัญ นวนิยายประเภทลึกลับเหนือธรรมชาติ นวนิยายประเภทจินตนิยาย และนวนิยายประเภทศาสนาและจิตวิญญาณ ผู้เขียนนวนิยายมักนำเรื่องเหนือธรรมชาติ ซึ่งเป็นความเชื่อดั้งเดิมของมนุษย์มาเป็นวัตถุดิบ ในการสร้างสรรค์งาน ให้น่าสนใจ โดยพยายามที่จะเสนอความรู้ ความคิด และจินตนาการเกี่ยวกับภูตผีปีศาจและเหตุการณ์มหัศจรรย์ เหนือธรรมชาติ ซึ่งทำให้ผู้อ่านติดตามคล้อยตาม และเพลิดเพลินไปกับจินตนาการได้อย่างมีเหตุผล นอกจากนี้ นวนิยายเหนือธรรมชาติยังเป็นนวนิยายที่สร้างขึ้นมาจากจินตนาการของผู้เขียนที่อิงกับแนวความเชื่อของบุคคลใน สังคม ที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มุ่งให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินสนุกสนานเป็นหลัก แต่ก็ยังแทรกแนวคิด ความเชื่อเหนือธรรมชาติที่ไม่สามารถพิสูจน์หรืออธิบายได้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ และผู้คนในสังคมบางส่วนก็ ไม่ยอมพิสูจน์เพราะเชื่อในสิ่งเหล่านั้นว่าเป็นความจริง จึงไม่ต้องการพิสูจน์ใดๆ อีก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับภูตผี ปีศาจ การกลับชาติมาเกิด หรือเวทมนตร์คาถา นวนิยายเหนือธรรมชาติจึงเป็นนวนิยายที่มีความน่าสนใจเพราะเป็น เรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อของคนในสังคม และเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในสังคม

พงศกร เป็นชื่อจริงและนามปากกาของ นพ.พงศกร จินดาวัฒนะ ผู้ประพันธ์นวนิยายชุดผ้า เป็น นักประพันธ์ที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับในเรื่องงานเขียนนวนิยายเหนือธรรมชาติเป็นอย่างมาก เห็นได้จาก การที่นวนิยายชุดผ้านี้ได้ถูกนำมาสร้างเป็นละครโทรทัศน์อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับจินฉะ รุจิเสนีย์ (2554, หน้า 4) ที่กล่าวว่า ในบรรดานักเขียนนวนิยายเหนือธรรมชาติในช่วงปัจจุบันนั้น มีนักเขียนท่านหนึ่งได้นำจินตนาการความ เชื่อของคนไทยมาผสมผสานเข้ากับหลักวิชาการหลายแขนง ทำให้นวนิยายเหนือธรรมชาติที่สร้างสรรค์ออกมาไม่ได้ มีเพียงแค่ความบันเทิงเท่านั้น แต่ยังมีสาระความรู้สอดแทรกด้วย จึงทำให้งานเขียนของนักเขียนท่านนี้ มีคุณภาพ น่าสนใจ และเป็นที่ยอมรับชื่นชอบของผู้อ่าน นักเขียนท่านนี้ก็คือ “พงศกร”

นวนิยายชุดผ้าเป็นนวนิยายเหนือธรรมชาติ เนื้อเรื่องในนวนิยายชุดนี้จะมีความคล้ายคลึงกันที่แต่ละเรื่องจะกล่าวถึง การฆาตกรรมและวิญญาณที่มีความผูกพันหรือเกี่ยวข้องกับผ้า โดยใช้ผ้าเป็นสิ่งเชื่อมโยงเรื่องราวอดีตถึงปัจจุบัน แต่ ความน่าสนใจนวนิยายชุดผ้าชุดนี้คือมีเรื่องเกี่ยวกับผีและความเชื่อเหนือธรรมชาติของแต่ละประเทศที่นวนิยาย กล่าวถึง นวนิยายชุดผ้านี้นำมาสร้างเป็นละครโทรทัศน์ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ทั้งหมด 4 เรื่องได้แก่ สาป ภูษา รอยไหม ก็แพ้ และกลกิโมโน แต่ยังมีนวนิยายชุดนี้ที่ยังไม่ได้นำมาสร้างเป็นละครโทรทัศน์อีก 3 เรื่องคือ ลิเหน่ หาสาหรี เล่ห์ตุลยา และลูกไม้ลายสนธยา ผู้วิจัยจึงเห็นว่าหากวิเคราะห์ความเชื่อเหนือธรรมชาติที่ปรากฏใน นวนิยายชุดผ้าของพงศกรดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการค้นพบมุมมองในการนำเสนอความเชื่อเหนือธรรมชาติของ พงศกร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ความเชื่อเหนือธรรมชาติที่ปรากฏในนวนิยายชุดผ้าของพงศกร

ขอบเขตของการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย คือ นวนิยายชุดผ้าของพงศกร จำนวน 7 เรื่อง คือ ก็แพ้ (พ.ศ. 2555) สาปภูษา

(พ.ศ. 2556) สีนหาสำหรับ (พ.ศ. 2556) กลกิโมน (พ.ศ. 2557) เล่ห์ลุนตยา (พ.ศ. 2557) รอยไหม (พ.ศ. 2557) และลูกไม้ลายสนธยา (พ.ศ. 2557)

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ได้สังเคราะห์แนวคิดความเชื่อเหนือธรรมชาติจากแนวคิดของวลีรัตน์ สิงหราช (2528). พิชการ กรัตนุดถะ (2546) และขวัญจิตร นุชชานาญ (2556) เพื่อให้กรอบแนวคิดครอบคลุมเรื่องความเชื่อเหนือธรรมชาติตามบริบทของตัวละครและฉาก รวมถึงความเชื่อเหนือธรรมชาติในบริบทพุทธศาสนา ดังนี้

1. ความเชื่อเรื่องชีวิตหลังความตาย ชาตภพ และภพภูมิ เป็นความเชื่อว่ามนุษย์มีวิญญาณอยู่ในตัวเมื่อตายไปแล้ว แม้ร่างกายจะเน่าเปื่อยผุพังไปแต่วิญญาณยังคงอยู่ และจะไปสู่ภพภูมิใหม่
2. ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นความเชื่อที่ว่าความศักดิ์เหนือธรรมชาติสามารถกำหนดหรือบันดาลให้เป็นไปในชีวิต
3. ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ เป็นความเชื่อเรื่องเวทมนต์คาถาและวัตถุที่เป็นเครื่องรางของขลังที่มีพลังอำนาจกลับศักดิ์สิทธิ์
4. ความเชื่อเรื่องลางสังหรณ์ เป็นความเชื่อว่าจะเกิดเหตุการณ์ใดๆ ในอนาคตมักมีสิ่งบอกเหตุก่อน
5. ความเชื่อเรื่องอำนาจจิต เป็นความเชื่อว่าจะมีพลังอำนาจสามารถนำมาใช้ประโยชน์แก่เจ้าของได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความเชื่อเหนือธรรมชาติในนวนิยายชุดผ้าของพงศกร มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล
  - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนวนิยาย
  - 1.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายเหนือธรรมชาติ
2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ความเชื่อเหนือธรรมชาติในนวนิยายของพงศกร ตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้
3. ขั้นนำเสนอผลการวิเคราะห์

เสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ความเชื่อเหนือธรรมชาติในนวนิยายชุดผ้าของพงศกร ทั้ง 7 เรื่อง พบว่ามีความเชื่อเกี่ยวกับ ความเชื่อเรื่องชีวิตหลังความตาย ชาตภพและภพภูมิ และความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 เรื่อง ความเชื่อเรื่องอำนาจจิต จำนวน 6 เรื่อง คือ กี่ฟ้า สาปภูเขา กลกิโมน เล่ห์ลุนตยา รอยไหม ลูกไม้ลายสนธยา ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ จำนวน 5 เรื่อง คือ สาปภูเขา สีนหาสำหรับ กลกิโมน เล่ห์ลุนตยา รอยไหม และความเชื่อเรื่องลางสังหรณ์และความฝัน จำนวน 4 เรื่อง คือ สาปภูเขา กลกิโมน เล่ห์ลุนตยา รอยไหม ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สรุปภาพรวมความเชื่อเหนือธรรมชาติที่ปรากฏในนวนิยายชุดของพงศกร

ความเชื่อ	กี่ฟ้า	สาปภูเขา	สินหาสำหรับ	กลกิโมน	เล่ห์ลุนตยา	รอยไหม	ลูกไม้ลายสนธยา	รวม
เรื่องชีวิตหลังความตาย ชาตภพและภพภูมิ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7 เรื่อง
เรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7 เรื่อง
เรื่องไสยศาสตร์	-	✓	✓	✓	✓	✓	-	5 เรื่อง
เรื่องลางสังหรณ์และความฝัน	-	✓	-	✓	✓	✓	-	4 เรื่อง
เรื่องอำนาจจิต	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	6 เรื่อง

การวิเคราะห์ความเชื่อเหนือธรรมชาติในนวนิยายชุดผ้าของพงศกร พบความเชื่อเหนือธรรมชาติที่ปรากฏในนวนิยายซีรี่ส์ผ้าของพงศกร ดังนี้

1. ชีวิตหลังความตาย ชาตภาพ และภพภูมิ

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อเหนือธรรมชาติเรื่องชีวิตหลังความตาย ชาตภาพ และภพภูมิ ในนวนิยายชุดผ้าของพงศกร พบว่ามีความเชื่อเรื่องชีวิตหลังความตาย จำนวน 6 เรื่อง คือ กี่เพ้า สาปภูษา สีน้หาสำหรับกลกิโมโน เล่ห์ลุนตยา รอยไหม ความเชื่อเรื่องชาตภาพ จำนวน 2 เรื่อง คือ รอยไหม ลูกไม้ลายสนธยา ความเชื่อเรื่องภพภูมิ จำนวน 1 เรื่อง คือ ลูกไม้ลายสนธยา ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ความเชื่อเหนือธรรมชาติเรื่องชีวิตหลังความตาย ชาตภาพ และภพภูมิ

1. ความเชื่อเรื่องชีวิตหลังความตาย ชาตภาพและภพภูมิ	กี่เพ้า	สาปภูษา	สิน้หาสำหรับ กลกิโมโน	เล่ห์ลุนตยา	รอยไหม	ลูกไม้ลายสนธยา	รวมความเชื่อ
1.1 ความเชื่อเรื่องชีวิตหลังความตาย	√	√	√	√	√	-	6 เรื่อง
1.2 ความเชื่อเรื่องชาตภาพ	-	-	-	-	√	√	2 เรื่อง
1.3 ความเชื่อเรื่องภพภูมิ	-	-	-	-	-	√	1 เรื่อง

1.1 ความเชื่อเรื่องชีวิตหลังความตาย เป็นความเชื่อที่เกิดจากความกลัวของมนุษย์ที่มีต่อผีหรือวิญญาณ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ ผู้แต่งได้นำเสนอเรื่องการตายแล้วไม่สูญ ในนวนิยายชุดผ้าทุกเรื่องมีความคล้ายคลึงกัน คือ ผู้แต่งใช้ผืนผ้าเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับวิญญาณหรือสิ่งเหนือธรรมชาติให้วนเวียนอยู่กับสิ่งที่ตนยึดติดนั้น จึงไม่สามารถไปหลุดไปเกิดในภพภูมิที่ควรเป็น โดยมีเหตุผลที่ต่างกัน ได้แก่ อาฆาตพยาบาท ต้องเรียกร้องความยุติธรรม ต้องการเปิดเผยความจริง และรอการปลดปล่อย แต่ท้ายที่สุดวิญญาณเหล่านั้นต้องไปสู่ภพภูมิต่างๆ ตามกรรมของตน ดังตัวอย่างจากเรื่องกี่เพ้าตอนที่เพ้ากล่าวถึงวิญญาณของสุนธา มีข้อความปรากฏดังนี้

“วิญญาณก็คือพลังงาน” เพ้าตอบตามที่ใจคิด “พลังงานทำร้ายคนไม่ได้หรอกค่ะ...ใจของคนต่างหากที่ทำร้ายตัวเอง...คุณหลี่ผิงคงจะเก็บกดกับความรู้สึกผิดมานานหลายปี ถึงวันนั้นก็เลยระเบิดออกมาเท่าที่ฉันได้มีโอกาสติดต่อกับคุณสุนธาบ้าง ฉันว่าเธอไม่เคยคิดถึงขนาดจะแก้แค้นคุณแม่ของคุณให้ตายตกไปตามกันหรอกค่ะ เธอเพียงแต่ต้องการทวงความยุติธรรม อยากให้คนรู้ว่าฆาตกรตัวจริงคือใครต่างหากล่ะค่ะ...”

(กี่เพ้า, 2555, หน้า 585)

1.2 ความเชื่อเรื่องชาตภาพ เป็นความเชื่อเรื่องการเวียนว่ายตายเกิด ผู้แต่งได้นำเสนอเรื่องการกลับชาติมาเกิดของตัวละคร โดยสร้างให้ตัวละครมีความผูกพันกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งในอดีต เพื่อให้มาทำภารกิจที่ทำค้างไว้ให้สำเร็จ หรือให้มีลักษณะเดิมติดตัวมา ดังตัวอย่างจากเรื่องรอยไหม ตอนที่เจ้ามะณีรินตรอมใจตามชายคนรัก แต่ก่อนตายเธอมีความกังวลเรื่องผ้าที่ยังทอไม่เสร็จ มีข้อความปรากฏดังนี้

“เจ้าศิริวัฒนาเขาร่างแบบบางราวกับไร้สติไปแล้ว ดวงตาของเจ้าชายหนุ่มมีหยาดน้ำใสเอ่อท้น “ไม่นะ...เจ้าจะตายไม่ได้นะ เธออนุญาตให้เจ้าตายเจ้าริน เข้าใจปะ...เธออนุญาต” “เฮา...ทอผ้าไปแล้ว...ทอไปแล้ว” ร่างน้อยยังคงมีความห่วงอาลัย ดวงตาของเจ้าหญิงมะณีรินหันกลับไปจ้องที่ผ้าไหมผืนสุดท้ายด้วยใจกังวล”

(รอยไหม, 2557, หน้า 436)

จากความกังวลนี้ส่งผลให้เธอกลับชาติมาเกิดเป็นเรรินเพื่อทำภารกิจนี้ให้สำเร็จ ผู้แต่งสร้างให้เรรินมีรูปร่างหน้าตาเหมือนเจ้ามะณีริน มีความสนใจและเชี่ยวชาญเรื่องการทอผ้า ซึ่งเป็นความสามารถที่เหมือนในอดีตชาติอีกด้วย ดังตัวอย่างตอนที่เรรินได้ทอผ้าต่อจากเจ้าหญิงมะณีรินที่ทอค้างไว้เมื่อเจ็ดสิบปีก่อนจนเสร็จ และอโหสิกรรมให้เจ้าศิริวัฒนาทำให้วิญญาณของเขาได้รับการปลดปล่อย มีข้อความปรากฏดังนี้

“บัดนี้ฉัน.....เรริน.....มะณีริน ทอผ้าเสร็จสมบูรณ์แล้ว ไม่ว่าเจ้าจะอยู่ที่ไหนก็ตาม ขอโปรดจงรับรู้ด้วยว่า...กรรมใดก็ตามที่ผูกพันเราทั้งสองเข้าไว้ด้วยกัน ฉันขออโหสิกรรมให้เจ้าทั้งหมด....แม้ระหว่าง

เราทั้งสองจะมีความซึ่งเคียดแค้นเคืองใดก็ตาม ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นสิ่งที่ฉันทหรือหรือเจ้าเป็นผู้ก่อขึ้น จะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม....มะณีนียกโทษให้อภัยกับเจ้าพี่ทุกประการ....ขอให้เจ้าพี่อภัยน้องดุดเดียวกัน”

(รอยไหม, 2557, หน้า 465)

1.3 ความเชื่อเรื่องภพภูมิ เป็นความเชื่อทางพุทธศาสนาที่ปรากฏในไตรภูมิพระร่วง พบความเชื่อเรื่องมนุษยภูมิที่กล่าวถึงแผ่นดินที่มีมนุษย์อยู่ทั้ง 4 ทวีป ตั้งอยู่ 4 ทิศ รอบเขาพระสุเมรุ ได้แก่ ชมพูทวีป บุรพวิเทหทวีป อุตระกฐทวีป อมรโคยาน ซึ่งผู้แต่งได้สร้างตัวละครที่เป็นมนุษย์จากอุตรกฐทวีปให้รักกับมนุษย์ในชมพูทวีป ดังตัวอย่างจากเรื่องลูกไม้ลายสนธยา ตอนที่ เดือนพัทราได้ให้สัญญากับเหมหิรัญญ์สามีของเธอซึ่งเป็นมนุษย์จากอุตรกฐทวีปภพภูมิที่มีแต่ผู้มีศีลธรรมสูงและมีอายุยืนยาวกว่ามนุษย์ในชมพูทวีปมาก ว่าเธอจะรักษาศีลให้มั่น เพื่อชาติหน้าเธอจะได้ไปเกิดในซึ่งภพภูมิเดียวกับเขา มีข้อความปรากฏดังนี้

“ฉันสัญญาว่าจะรักษาศีลให้มั่นคง” เดือนพัทราเองก็จ้องมองเขาแว่หนึ่งเช่นเดียวกัน “ศีลธรรมจะช่วยยกระดับจิตวิญญาณของมนุษย์อย่างฉัน...ฉันหวังว่าถ้าฉันรักษาศีลได้อย่างมั่นคง วันหนึ่งฉันจะได้พบกับคุณอีกที่อุตรกฐทวีป..”

(ลูกไม้ลายสนธยา, 2557, หน้า 487)

2. สิ่งศักดิ์สิทธิ์

ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นความเชื่อที่เกิดจากแรงศรัทธาของมนุษย์ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าสามารถทำให้เกิดคุณ และโทษได้ ผลการวิเคราะห์ความเชื่อเหนือธรรมชาติเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ในนวนิยายชุดผ้าของพงศกร ทั้ง 7 เรื่อง พบว่ามีความเชื่อเรื่องอำนาจในการคุ้มครองมนุษย์ จำนวน 5 เรื่อง คือ กี่เพ้า สาปภูเขา กลกิโมโน เล่ห์ลุนตยา รอยไหม ความเชื่อเรื่องอำนาจในการให้ความช่วยเหลือและดลบันดาลสิ่งต่างๆ จำนวน 3 เรื่อง คือ กี่เพ้า กลกิโมโน รอยไหม ความเชื่อเรื่องอำนาจในการลิขิตชีวิตมนุษย์ จำนวน 5 เรื่อง คือ กี่เพ้า สาปภูเขา สีเนหาสำหรับ กลกิโมโน เล่ห์ลุนตยา รอยไหม และความเชื่อเรื่องอำนาจในการลงโทษมนุษย์ จำนวน 1 เรื่อง คือ ลูกไม้ลายสนธยา ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์ความเชื่อเหนือธรรมชาติเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์

2. ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์	กี่เพ้า	สาปภูเขา	สีเนหาสำหรับ	กลกิโมโน	เล่ห์ลุนตยา	รอยไหม	ลูกไม้ลายสนธยา	รวมความเชื่อ
2.1 อำนาจในการคุ้มครอง	✓	✓	-	✓	✓	✓	-	5 เรื่อง
2.2 อำนาจในการให้ความช่วยเหลือ	✓	-	-	✓	-	✓	-	3 เรื่อง
2.3 อำนาจในการลิขิตชีวิตมนุษย์	✓	✓	✓	✓	-	✓	-	5 เรื่อง
2.4 อำนาจในการลงโทษมนุษย์	-	-	-	-	-	-	✓	1 เรื่อง

2.1 อำนาจในการคุ้มครอง ผู้แต่งได้นำเสนอความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นความเชื่อที่ทำให้มนุษย์รู้สึกปลอดภัยเมื่อต้องเผชิญกับสิ่งเลวร้ายสิ่งศักดิ์สิทธิ์จึงเป็นที่พึ่งพาทางใจของมนุษย์ พบความเชื่อเรื่องอำนาจของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในการคุ้มครองปกป้องมนุษย์จากภูตผี วิญญาณร้ายปีศาจ และยังมีอำนาจในการขับไล่ภูตผีไม่ให้เข้าไปในเขตที่อยู่อาศัยอีกด้วย ดังตัวอย่างจากเรื่องสาปภูเขาตอนที่แทนไทถอดสร้อยพระมาสวมที่คอไหมพิมเพราะเธอถูกวิญญาณของสีเกิดเข้าสิง มีข้อความปรากฏดังนี้

เมื่ออธิบายด้วยวิทยาศาสตร์ไม่ได้ เขาก็เลยตัดสินใจถอดสร้อยพระที่สวมติดตัวออก ยกขึ้นจบที่หน้าผากพร้อมกับสวดมนต์บทรำลึกพระพุทธรูป ก่อนสวมลงไปที่ลำคอขวามือของไหมพิม

ไม่เชื่อก็ต้องเชื่อเพราะในทันทีที่สร้อยเส้นนั้นสัมผัสกับลำคอระหงของหญิงสาว ไหมพิมส่งเสียงร้องกรี๊ดดังลั่น ดวงตาเหลือกลานร่างสับตไปมา กายสั่นกระตุกเหมือนกับคนเป็นโรคลมชัก ก่อนจะแน่นิ่งไปในที่สุด

(สาปภูเขา, 2556, หน้า 416)

2.2 อำนาจในการให้ความช่วยเหลือและดลบันดาลสิ่งต่างๆ ให้แก่มนุษย์ ผู้แต่งได้นำเสนอความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์มีอำนาจในการดลบันดาลให้มนุษย์มีความสุข สมความปรารถนา ช่วยให้พ้นจากโรคร้าย และช่วยให้พืชพันธุ์ธัญญาหารอุดมสมบูรณ์ ดังตัวอย่างจากเรื่องกลกิโมโนตอนที่จิ้งจอกและเทพเจ้านกรกระเรียนลงมาจากสวรรค์เพื่อช่วยเหลือมนุษย์ มีข้อความปรากฏดังนี้

เทพเจ้าจิ้งจอกผู้เป็นเทพเจ้าแห่งพืชพันธุ์ธัญญาหาร จะลงมาตรวจสอบความอุดมสมบูรณ์ของข้าวสาลีและพืชผลไม้อื่นๆ ของเหล่ามวลมนุษย์ที่มีศรัทธาในสรวงสวรรค์

ผู้ที่หุบเขาสีกันแห่งนี้เคารพและศรัทธาในเทพเจ้าทั้งสองมากถึงกับสร้างศาลเจ้าเอาไว้เพื่อใช้สักการะและขอพรต่อเทพเจ้า

(กลกิโมโน, 2557, หน้า 9)

2.3 อำนาจในการลิขิตชีวิตมนุษย์ ผู้แต่งได้นำเสนอความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์มีอำนาจในการลิขิตชีวิตมนุษย์ ว่าไม่มีใครสามารถฝ่าฝืนโชคชะตาที่ถูกลิขิตไว้แล้วได้ ดังตัวอย่างจากเรื่องรอยไหมตอนที่เรรินสงสัยเรื่องความฝันของเธอที่เกี่ยวกับเจ้ามะฉิริน มีข้อความปรากฏดังนี้

ทุกอย่างในโลกนี้ไม่มีคำว่าบังเอิญ

ทุกอย่างในโลกแห่งนี้ถูกกำหนดมาหมดแล้ว

หากเป็นจริงอย่างที่ว่า นั่นหมายความว่าหล่อนกับสุริยวงศ์และทุกคนที่หลวงพระบางมีอดีตเกี่ยวพันกันหรืออย่างไร วันนี้หล่อนถึงมายืนอยู่ตรงนี้ได้

(รอยไหม, 2557, หน้า 219)

2.4 อำนาจในการลงโทษมนุษย์ ผู้แต่งได้นำเสนอความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์มีอำนาจ ในการลงโทษมนุษย์ที่ไม่เคารพรักษากฎของจักรวาล ให้พบความวุ่นวาย เกิดภัยธรรมชาติและสุดท้ายจะลงโทษด้วยไฟบรรลัยกัลป์ล้างโลก พบจากเรื่องลูกไม้ลายสนธยา มีข้อความปรากฏดังนี้

“เมื่อความชั่วร้ายมีอยู่ไปหมดทุกหนแห่ง....จักรวาลก็ต้องทำลายล้างและตั้งให้ทุกอย่างกลับสู่สมดุลอีกครั้งหนึ่ง หลังจากไฟบรรลัยกัลป์ล้างโลกไปแล้ว ก็เกิดโลกใบใหม่ขึ้นมา...โลกที่มีแต่ความสงบสุขเพราะคนอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม จวบจนกระทั่งความเลวร้ายมีอำนาจเหนือคนหมู่มากอีกนั่นละ ....ไฟบรรลัยกัลป์ก็จะล้างโลกอีกครั้งหนึ่ง....”

(ลูกไม้ลายสนธยา, 2557, หน้า 295)

3. โสยศาสตร์

ความเชื่อเรื่องโสยศาสตร์เป็นความเชื่อในการใช้เวทมนต์คาถาและวิทยาคม เพื่อทำให้เกิดอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ ให้ผู้อื่นเกิดความรักใคร่ ชับไล่สิ่งชั่วร้าย และทำร้ายผู้อื่น ผลการวิเคราะห์ความเชื่อเหนือธรรมชาติเรื่องโสยศาสตร์ในนวนิยายชุดผ้าของพงศกร ทั้ง 7 เรื่อง พบว่ามีความเชื่อเรื่องการใช้เวทมนต์คาถาเพื่อทำร้ายผู้อื่นหรือกระทำให้เกิดอันตรายแก่ผู้อื่น จำนวน 3 เรื่อง คือ สาปภูเขา กลกิโมโน รอยไหม ความเชื่อเรื่องการใช้เวทมนต์คาถาเพื่อให้เกิดอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ จำนวน 2 เรื่อง คือ สาปภูเขา เล่ห์ลุนตยา และความเชื่อเรื่องการใช้เวทมนต์คาถาเพื่อขับไล่ผี จำนวน 2 เรื่อง คือ สีนหสาสำหรับ เล่ห์ลุนตยา ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 สรุปผลการวิเคราะห์ความเชื่อเหนือธรรมชาติเรื่องโสยศาสตร์

3. ความเชื่อเรื่องโสยศาสตร์	สักเพ้า	สาปภูเขา	สินหสาสำหรับ	กลกิโมโน	เล่ห์ลุนตยา	รอยไหม	ลูกไม้ลายสนธยา	รวมความเชื่อ
3.1 เพื่อทำให้อื่นเกิดความรักใคร่	-	√	-	-	-	-	-	1 เรื่อง
3.2 เพื่อทำร้ายผู้อื่น	-	√	-	√	-	√	-	3 เรื่อง
3.3 เพื่อให้เกิดอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์	-	√	-	-	√	-	-	2 เรื่อง
3.4 เพื่อขับไล่ผี	-	-	√	-	√	-	-	2 เรื่อง

3.1 การทำให้ผู้อื่นเกิดความรักใคร่หรือพึงพอใจ ผู้แต่งได้นำเสนอความเชื่อเรื่องการใช้คาถาอาคม และการทำสิ่งของทำเสน่ห์ให้ผู้อื่นหลงรัก ดังตัวอย่างจากเรื่องสาปภูษาตอนที่สี่เกิดให้เจ้าวงษาทำเสน่ห์เพื่อให้หม่อมเจ้าทักกลับมารักตน มีข้อความปรากฏดังนี้

“...สี่เกด..” ประโยคต่อมาของชายหนุ่มจึงอ่อนโยนลงไป ผิดจากแต่แรกหน้ามือ เป็นหลังมือ “เธอมาก็ดีแล้ว..พี่กำลังคิดถึงอยู่เทียว..”
สี่เกดได้ฟังดังนั้นถึงกับอ้าปากค้าง เพราะนึกไม่ถึงว่าอำนาจฤทธานมนตรีของตู้ เจ้าวงษาจะแสดงฤทธิ์เดชให้เห็นเร็วถึงเพียงนี้

(สาปภูษา, 2556, หน้า 510)

3.2 การทำร้ายผู้อื่นหรือการกระทำให้เกิดอันตรายแก่ผู้อื่น ผู้แต่งได้นำเสนอความเชื่อเรื่องการเลี้ยงผี ปีสางไว้เพื่อทำร้ายผู้อื่นโดยการใช้คาถาอาคมในการทำของใส่ผู้อื่น หรือให้ผีร้ายเข้าไปสิงร่างคนผู้นั้น ดังตัวอย่าง ตอนที่หม่อมบัวเงินทำคุณไสยใส่น้ำชาให้ธนิทร์ดื่ม ทำให้ผีนางเมี้ยจึงเข้าสิงร่างของเขา มีข้อความปรากฏดังนี้

เป็นอะไรของมันวะ...เขาสบลพืมพ่า...เหตุใดเขาจึงรู้สึกไม่เป็นตัวของตัวเองเลยตั้งแต่กลับ ออกมาจากบ้านของหม่อมบัวเงิน

น้ำชา...ธนิทร์พยายามนึก...ต้องเป็นน้ำชาที่หมื่นเนาราวกับศพแก้วนั้นแน่ เพราะหลังจากที่ เขาดื่มน้ำชาแก้วนั้นเข้าไป เหมือนกับมีใครอีกคนหนึ่งทับซ้อนอยู่ในตัว หลายครั้งที่เขาทำอะไรไปโดยไม่มี สติเหมือนกับคนอยู่ในม่านฝันซึ่งซ้อนอยู่ในโลกของความจริง

(รอยไหม, 2557, หน้า 448)

3.3 การทำให้เกิดอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ ผู้แต่งได้นำเสนอความเชื่อเรื่องการใช้เวทมนต์คาถาเพื่อ ช่มขวัญศัตรู หรือเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ลุล่วงไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์ เช่น การใช้ คาถากำบังตนหรือสิ่งของ ดังตัวอย่างจากเรื่องเล่าหลุนตยาตอนที่สิบเจ็ดเรื่องบรรพบุรุษของเขาใช้คาถากำบังพระให้ รอดพ้นจากสายตาของทหารพม่า มีข้อความปรากฏดังนี้

“พระของบรรพบุรุษเรายังไงล่ะลูก ตอนที่ถูกกวาดต้อนมาจากอยุธยา คุณทวดของทวดเรา อารานามาด้วย ใช้คาถากำบังเอาไว้ จึงรอดพ้นจากแม่ทัพนายกองพม่ามาได้..”

(เล่าหลุนตยา, 2557, หน้า 393)

3.4 การขับไล่ผี ผู้แต่งได้นำเสนอความเชื่อเรื่องการใช้เวทมนต์คาถาหรือเครื่องรางของขลังที่ผ่านการ ปลุกเสกเพื่อขับไล่ผีหรือสะกดวิญญาณ พบว่าผู้ใช้คาถานี้ได้มักจะเป็นหมอมผี หรือผู้ที่เคยบวชเรียนและมีเวทมนต์ คาถา ดังตัวอย่างจากเรื่องเล่าหลุนตยาตอนที่แอนโธนี่พบว่ามีผ้ายันต์สะกดวิญญาณติดอยู่ที่หลุนตยา มีข้อความปรากฏ ดังนี้

ชายหนุ่มเพิ่งเห็นว่าผ้ายันต์สี่เหลี่ยมสีแดงเข้ม จารอักขระประหลาดด้วยหมึกสีดำ ตัวอักษรแลดู แปลกตา เป็นภาษาที่เขาอ่านไม่ออก

ผ้ายันต์สี่เหลี่ยมผืนเล็กถูกผืนนี้อยู่บนหลุนตยาสีหวานใครบางคนคงจงใจวางผ้ายันต์สี่เหลี่ยม จัตุรัสผืนน้อยนี้ทับลงบนหลุนตยาเก่าแก่ด้วยวัตถุประสงค์บางประการ

(เล่าหลุนตยา, 2557, หน้า 191)

4. ลางสังหรณ์

ความเชื่อเรื่องลางสังหรณ์ เป็นความเชื่อว่ามีสิ่งบอกเหตุว่าในอนาคตจะเกิดอะไรขึ้น ซึ่งการทราบ ก่อนล่วงหน้ามีข้อดีคือสามารถหาทางป้องกันไม่ให้เรื่องร้ายเกิดขึ้นได้ ผลการวิเคราะห์ความเชื่อเหนือธรรมชาติเรื่อง ลางสังหรณ์ ในนวนิยายชุดผ้าของพงศกร ทั้ง 7 เรื่อง พบว่ามีความเชื่อเรื่องลางสังหรณ์ที่เกิดจากความฝัน จำนวน 2 เรื่อง คือ เล่าหลุนตยา รอยไหม ความเชื่อเรื่องลางสังหรณ์ที่เกิดกับตัวเอง จำนวน 2 เรื่อง คือ เล่าหลุนตยา รอยไหม และความเชื่อเรื่องลางสังหรณ์ที่ปรากฏทางธรรมชาติ จำนวน 2 เรื่อง คือ สาปภูษา กลกิโมโน ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์ความเชื่อเหนือธรรมชาติเรื่องลางสังหรณ์และความฝัน

4. ความเชื่อเรื่องลางสังหรณ์และความฝัน	สีฟ้า	สาปฐษา	สีเมฆาสีฟ้า	กลกิโมโน	เล่ห์ลุนตยา	รอยไหม	ลูกไม้ลายสนธยา	รวมความเชื่อ
4.1 ลางสังหรณ์ที่เกิดจากความฝัน	-	-	-	-	√	√	-	2 เรื่อง
4.2 ลางสังหรณ์ที่เกิดกับตัวเอง	-	-	-	-	√	√	-	2 เรื่อง
4.3 ลางสังหรณ์ที่ปรากฏทางธรรมชาติ	-	√	-	√	-	-	-	2 เรื่อง

4.1 ลางสังหรณ์ที่เกิดจากความความฝัน ผู้แต่งได้สร้างให้ตัวละครรับรู้ว่าจะเกิดเรื่องร้ายกับคนรักโดยการฝัน และยังพบความเชื่อเรื่องวิญญาณของบรรพบุรุษมาปรากฏในความฝันเพื่อเตือนให้ระวังเรื่องใดเรื่องหนึ่งอีกด้วย ทำให้ตัวละครรู้และหาทางแก้ไขปัญหาได้ทันเวลา ดังตัวอย่างจากเรื่องรอยไหมตอนที่สุริยวงศ์เล่าว่าเขาฝันเห็นเจ้าศิริพัฒนามาบอกว่า เรรินกำลังตกอยู่ในอันตราย มีข้อความปรากฏดังนี้

“ผมฝัน..” ชายหนุ่มพยายามรวบรวมสติแล้วเล่าออกมาเป็นลำดับ “ที่จริงไม่ใช่ ฝัน...แต่เหมือนกับครึ่งหลับครึ่งตื่น ผมว่าผมเห็น.. เจ้าศิริพัฒนามาหาผม หน้าของท่านเศร้าหมองเสียเหลือเกิน ท่านมายืนอยู่ที่ปลายเตียง บอกผมว่าคุณกำลังตกอยู่ในอันตราย”

(รอยไหม, 2557, หน้า 480)

4.2 ลางสังหรณ์ที่เกิดกับตัวเอง ผู้แต่งได้สร้างให้ตัวละครรับรู้ว่าจะเกิดเรื่องร้ายเกิดขึ้น จากอาการที่ไม่ปกติที่เกิดขึ้นทางร่างกาย ความรู้สึก หรือการเห็นบางสิ่งที่ผิดไปจากเดิม ดังตัวอย่างจากเรื่องเล่ห์ลุนตยาตอนที่ติณเทมมีลางสังหรณ์ว่าเอลดากำลังอยู่ในอันตราย มีข้อความปรากฏดังนี้

แม้จะออกมาอยู่ในที่กว้าง อากาศถ่ายเท หากอาการแน่นหน้าอกจนต้องอ้าปากหอบหายใจไม่ดีขึ้นแม้แต่สักน้อย นายแพทย์หนุ่มมั่นใจว่าไม่ใช่อาการป่วยธรรมดา หากเป็น ‘สัญญาณ’ บอกเหตุบางประการเกิดเหตุร้ายขึ้นกับเอลดอย่างแน่นอน!

(เล่ห์ลุนตยา, 2557, หน้า 380)

4.3 ลางสังหรณ์ที่ปรากฏทางธรรมชาติ เป็นความเชื่อที่ปรากฏทางธรรมชาติที่ผิดแปลกไปจากปกติเป็นลางบอกเหตุร้าย ผู้แต่งได้สร้างให้ตัวละครรับรู้ว่าจะเกิดเรื่องร้ายเกิดขึ้นกับบ้านเมืองหรือตระกูลจากดินฟ้าอากาศที่ผิดปกติ ดังตัวอย่างเรื่องสาปฐษามีลางบอกเหตุว่าลาวจะต้องเสียแผ่นดินให้กับสยาม มีข้อความปรากฏดังนี้

“ดาวพลุหัส ขึ้นข้างทักษิณแบบนี้ แม่เป็นห่วงเจ้าปู่ของเจ้าเหลือเกินเสียด ทั้งสองพระองค์มิได้ปรารถนาจะรบพุ่งกับสยามแม้สักนิด จะว่าไปสยามกับลาวก็เป็นพี่น้องกันหากทาดทานพระเจ้ามหาชีวิตไม่สำเร็จครั้งนี้จึงจำใจต้องไปศึกตามหน้าที่”

แม้พูดเพียงเท่านั้นก็ยกชายผ้าแถบซบหน้าตาร่ำไห้อยู่เสียบๆเพียงลำพัง หากฟังแล้วไม่เข้าใจหากหัวใจของเสียดก็เด่นไม่เป็นล้า

ยังไม่ทันจะว่าอย่างไรต่อไป ฝนพสุธาได้เรื้อนก็เกิดสั่นไหวอย่างรุนแรงจนตู้เตียงจานชามสั่นกระทบกัน เจ้านางเสียดโผล่เข้ากอดมารดาร่ำไห้ยกส้นระริก สักพักเดียวนางผิวที่เลี้ยงของเจ้านางเสียดก็วิ่งหน้าตื่นเข้ามาหมอบกราบกราบกับพื้นเนื้อตัวสั่นเทาร้องว่า

“แยแล้วเพคะหม่อม...โจษกันว่าข้างท้ายกำแพงเมืองแผ่นดินเกิดรอยแยกเป็นอาเพศ หวาดกลัวกันไปทั้งเมือง

(สาปฐษา, 2556, หน้า 451)

5. อำนาจจิต

ความเชื่อเรื่องอำนาจจิต เป็นความเชื่อว่ามีพลังอำนาจลึกลับแฝงอยู่ภายใน หากมนุษย์ฝึกฝนและควบคุมพลังอำนาจนี้ได้ มนุษย์จะสามารถใช้ประโยชน์จากอำนาจนั้นได้ ผลการวิเคราะห์ความเชื่อเหนือธรรมชาติเรื่องอำนาจจิต ในนวนิยายชุดผ้าของพงศกร ทั้ง 7 เรื่อง พบว่ามีความเชื่อเรื่องการเคลื่อนย้ายวัตถุด้วยอำนาจจิต

จำนวน 2 เรื่อง คือ กลกิโมโน ลูกไม้ลายสนธยา ความเชื่อเรื่องการส่งโทรจิต จำนวน 2 เรื่อง คือ กลกิโมโน ลูกไม้ลายสนธยา ความเชื่อเรื่องการสะกดจิต จำนวน 3 เรื่อง คือ กี่เพ้า กลกิโมโน รอยไหม และความเชื่อเรื่องการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสพิเศษ จำนวน 5 เรื่อง คือ กี่เพ้า สาปภูเขา กลกิโมโน เล่ห์ลุนตยา ลูกไม้ลายสนธยา ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 สรุปผลการวิเคราะห์ความเชื่อเหนือธรรมชาติเรื่องอำนาจจิต

5. ความเชื่อเรื่องอำนาจจิต	กี่ยี่เพ้า	สาปภูเขา	ลิ้นหาล่าหรี	กลกิโมโน	เล่ห์ลุนตยา	รอยไหม	ลูกไม้ลายสนธยา	รวมความเชื่อ
5.1 การเคลื่อนย้ายวัตถุด้วยอำนาจจิต	-	-	-	√	-	-	√	2 เรื่อง
5.2 การส่งโทรจิต	-	-	-	√	-	-	√	2 เรื่อง
5.3 การสะกดจิต	√	-	-	√	-	√	-	3 เรื่อง
5.4 การรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสพิเศษ	√	√	-	√	√	-	√	5 เรื่อง

5.1 การเคลื่อนย้ายวัตถุ ผู้แต่งได้นำเสนอความเชื่อการใช้อำนาจจิตบังคับวัตถุให้เคลื่อนย้ายโดยไม่ต้องสัมผัสวัตถุนั้น ผู้แต่งมักสร้างตัวละครมนุษย์ให้เป็นผู้มีอำนาจจิต ดังตัวอย่างจากเรื่องกลกิโมโนตอนที่เอเดโนริใช้พลังจิตทำให้โคมไฟสว่าง มีข้อความปรากฏดังนี้

เอเดโนริโบกมือหนึ่งและโคมไฟภายในห้องก็ติดพรึบขึ้นมาในทันใด รวามีมือที่มองไม่เห็นจุดให้สว่างขึ้นพร้อมกัน

(กลกิโมโน, 2557, หน้า 417)

5.2 การส่งโทรจิต เป็นการสื่อสารทางจิตโดยการใช้กระแสจิต ผู้แต่งได้นำเสนอความเชื่อเรื่องการสื่อสารทางจิตโดยการใช้กระแสจิต โดยสร้างตัวละครให้สามารถใช้โทรจิตเพื่อรับรู้ความคิดของคนอื่นได้เมื่อมีจิตที่ว่างและมีสมาธิ ดังตัวอย่างเรื่องลูกไม้ลายสนธยาตอนที่เหมหิรัญญูได้ยินเสียงความคิดของเดือนพัทรา มีข้อความปรากฏดังนี้

.....ฉันรักคุณ.....ฉันรักคุณคนเดียวเท่านั้น.....

แม้ไม่ได้เอ่ยออกมาดังๆ หากเสียงความคิดของหญิงสาวชาวชมพูทวีปดังสะท้อนก้องกลับไปกลับมารอบในความรับรู้ของชายหนุ่ม ยามที่เหมหิรัญญูปลอดโปร่ง มีสมาธิ ความสามารถในการรับรู้ความคิดของผู้อื่นก็กลับคืนมาอีกวาระหนึ่ง

(ลูกไม้ลายสนธยา, 2557, หน้า 469)

5.3 การสะกดจิต ผู้แต่งได้นำเสนอความเชื่อเรื่องการใช้อำนาจจิตในการควบคุมผู้อื่นให้กระทำตามความปรารถนาของตน โดยสร้างให้ตัวละครถูกสะกดจิตจากวิญญาณที่มีพลังเหนือธรรมชาติให้รู้อดีตของตนและของวิญญาณนั้น และการถูกสะกดจิตให้เกิดภาพหลอน ดังตัวอย่างจากเรื่องรอยไหมตอนที่วิญญาณของเจ้าศิริวัฒนาสะกดจิตเรรินให้ฝันเห็นอดีตชาติ มีข้อความปรากฏดังนี้

“ช่วยเล่าให้ฉันฟังเกิดคะ...เธอคือใคร เกิดอะไรขึ้นกับเธอ”

“หลับตาลงสิ..เจ้าริน” น้ำเสียงของชายหนุ่มแผ่วเบาราวกลับเสียงเพลงกล่อมนิทรา

ดวงตาของเรรินหนักอึ้งจนลืมต่อไปไม่ไหว ความว่างงจู่โจมหญิงสาวอย่างรุนแรงจนกระสวยด้ายในมือตก ลงพื้นห้อง เสียงสุดท้ายที่หล่นได้ยินก่อนสติที่หลงเหลืออยู่น้อยเต็มทนจะวูบดับไป ก็คือน้ำเสียงทุ้มนุ่มของชายคนนั้นบอกหล่อนว่า “หลับเสีย...มะณีริน..แล้วเราจะพาเจ้าไปดู”

(รอยไหม, 2557, หน้า 208)

5.4 การรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสพิเศษ หรือสัมผัสที่ 6 ผู้แต่งได้นำเสนอความเชื่อเรื่องอำนาจจิตในการรับรู้เรื่องราวความเป็นมาของคนหรือสิ่งต่างๆ ด้วยประสาทสัมผัสพิเศษ ซึ่งตัวละครที่มีสัมผัสพิเศษนี้เกิดจากการฝึก

สมาธิจนแกร่งกล้าหรือไม่ต้องเคยฝึกฝนมาในอดีตชาติ ดังตัวอย่างจากเรื่องสาปภูษาตอนที่แทนไทยมองเห็นเงาดำของวิญญาณร้ายครอบงำไหมพิม มีข้อความปรากฏดังนี้

ดวงตา ‘ข้างใน’ ของเขายังมองเลยไปเห็นเงามืดเหมือนกับกลุ่มควันที่พุ่งออกมา จากท่อไอเสียของรถยนต์ ยังลอยวนเวียนอยู่รอบกายของหญิงสาวบางครั้งเงานั้นก็พราวเลื่อนไปราวกับสายหมอกที่ต้องกระแสมแรง หากบางขณะกลับทวิหาที่ไปตามสภาพอารมณ์ที่แปรเปลี่ยนไปของหญิงสาว

(สาปภูษา, 2556, หน้า 233)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ความเชื่อเหนือธรรมชาติในนวนิยายชุดผ้าของพงศกร แสดงให้เห็นถึงลักษณะงานเขียนเรื่องเหนือธรรมชาติของพงศกรได้เป็นอย่างดี แม้ว่าเนื้อเรื่องในนวนิยายแต่ละเรื่องจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตของคนต่างวัฒนธรรมกัน เนื่องจากนวนิยายชุดผ้าแต่ละเรื่องผู้แต่งได้นำเสนอเรื่องราวต่างๆ ให้มีความเกี่ยวข้องกับผีผ้าและความเชื่อเหนือธรรมชาติของผู้คนที่หลายเชื้อชาติ ซึ่งผู้แต่งได้สอดแทรกความรู้ อันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องผ้า ความเชื่อ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของคนในประเทศนั้นๆ เป็นอย่างดี แล้วนำมาร้อยเรียงเป็นเรื่องราวได้อย่างน่าสนใจ ชวนติดตาม เช่น ความเชื่อของชาวจีนและประวัติศาสตร์จีนที่เกี่ยวกับกั๊พฟ้า ในยุคการปฏิวัติทางวัฒนธรรมในนวนิยายเรื่องกั๊พฟ้า ความเชื่อของชาวลาวและประวัติศาสตร์ลาวในนวนิยายเรื่องสาปภูษาและรอยไหม ความเชื่อของชาวพม่าและประวัติศาสตร์พม่าในสมัยที่กองทัพอังกฤษยกกำลังทหารเข้ายึดมณฑลพะโลในนวนิยายเรื่องเล่าหลุนตยา ความเชื่อของชาวญี่ปุ่นในนวนิยายเรื่องกลกิโมโน ประวัติศาสตร์อินเดียในสมัยที่ตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษในนวนิยายเรื่องสีเนหาสำหรับ และความเชื่อของชาวไทย ซึ่งตัวละครเอกในนวนิยายชุดผ้าทุกเรื่องเป็นชาวไทยที่ผู้แต่งสร้างขึ้นในสังคมที่มีการนับถือศาสนาพุทธ ดังนั้นจึงปรากฏความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนาในนวนิยายชุดผ้าทุกเรื่อง

นวนิยายแต่ละเรื่องใน นวนิยายชุดผ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับผีผ้าและความเชื่อของคนในแต่ละประเทศแม้ตัวละครในนวนิยายเรื่องนั้นจะไม่ใช่ชาวไทย และฉากในการดำเนินเรื่องเป็นฉากที่เกิดประเทศอื่น แต่ทุกเรื่องก็ผสมผสานความเชื่อเหนือธรรมชาติของประเทศนั้นๆ กับความเชื่อเหนือธรรมชาติที่เป็นความเชื่อดั้งเดิมในสังคมไทย ทั้งความเชื่อเรื่องชีวิตหลังความตาย ชาตภพ และภพภูมิ ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ ความเชื่อเรื่องลางสังหรณ์ ความเชื่อเรื่องอำนาจจิต และความเชื่อทางพุทธศาสนา สอดคล้องกับวลีรัตน สิงหราช (2558, หน้า 299) ที่กล่าวว่าวรรณกรรมไม่ว่ายุคใดสมัยใดก็ยังคงสะท้อนความคิด ความเชื่อของมนุษย์ที่สืบทอดกันมาแต่ดึกดำบรรพ์แม้ว่าปัจจุบันวิทยาศาสตร์จะเจริญก้าวหน้าไปมากเพียงใดแต่ก็ไม่สามารถพิสูจน์เรื่องเร้นลับเหล่านี้ให้เห็นจริงได้ และนิคม กองเพชร (2543, หน้า 3) ที่กล่าวว่า วรรณกรรมแนวภูมิผีปีศาจเป็นวรรณกรรมที่น่าสนใจ เพราะเป็นการผสมผสานระหว่างความเป็นจริงกับความลึกลับมืดดำ ไสยศาสตร์กับวิทยาศาสตร์และศาสนากับความเชื่อของมนุษย์

ความน่าสนใจประการหนึ่งของนวนิยายชุดผ้านี้คือในนวนิยายเรื่องลูกไม้ลายสนธยา ผู้แต่งได้สร้างจินตนาการจากวรรณคดีไทยเรื่องไตรภูมิพระร่วง โดยกล่าวถึงมนุษย์ในภพภูมิอื่นซึ่งเป็นหนึ่งในมนุษย์ภูมิตามความเชื่อทางพุทธศาสนา คืออูตรกฐทวีป มาพบรักกับมนุษย์ในชมพูทวีปหรือในภูมิมนุษย์ของเรา ความแตกต่างของภพภูมิเน้นย้ำความเชื่อทางพุทธศาสนาให้เห็นว่าหากผู้ใดทำความดีและรักษาศีลอยู่เสมอ หลังจากตายในชาตินี้ผู้นั้นก็จะไปสู่ภพภูมิที่สูงขึ้น

นอกจากนี้ผู้แต่งยังได้ใช้ศาสตร์ทางการแพทย์มาอธิบายปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติที่เกิดขึ้นกับตัวละคร ดังปรากฏในนวนิยายชุดนี้ ดังที่ได้กล่าวถึงอาการป่วยเรื้อรังว่า “หมอสุวันบอกว่าคนเป็นหลอดเลือดในสมองโป่งพองอย่างเรื้อรัง อาจมีอาการเห็นภาพหลอน หูแว่วได้...ถ้าเป็นเช่นนั้น เรื่องทั้งหมดในบ้านที่อาจเป็นเพียงแค่จินตนาการของเรื้อรังเท่านั้น” (รอยไหม, 2557, หน้า 512) และกล่าวถึงอาการป่วยของไหมพิมว่า “ถ้าเชื่อทางไสยศาสตร์ ใครๆ ก็บอกได้ว่าหลอนถูกวิญญาณของเจ้าสีเกิดสิงสู่ครอบงำ แต่หากจะอธิบายด้วยวิทยาศาสตร์หมอจะบอกว่าหลอนเป็นโรคบุคลิกภาพแปลกแยก” (สาปภูษา, 2556, หน้า 563) จะเห็นได้ว่าผู้แต่งได้ผสมผสานเรื่องทางวิทยาศาสตร์และไสยศาสตร์ได้อย่างลงตัว ทำให้ผู้อ่านตีความเรื่องเหนือธรรมชาติที่ปรากฏในนวนิยายได้ว่าเหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นอาจไม่ใช่เรื่องจริงหากแต่เป็นภาพหลอนที่เกิดจากอาการป่วยของตัวละครก็ได้

อย่างไรก็ตาม ความเชื่อเหนือธรรมชาติเหล่านี้แม้จะถูกมองว่าเป็นเรื่องงมงายสำหรับคนบางกลุ่ม แต่กลับมีบทบาทหน้าที่ในการควบคุมสังคมทางอ้อม เช่น ความเชื่อเรื่องอำนาจของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่จะให้คุณหรือให้โทษนั้นย่อมมีส่วนในการควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

สถาบันการศึกษาควรจะนำผลการวิเคราะห์ด้านความเชื่อเหนือธรรมชาติ ไปกำหนดบทบาทการควบคุมสังคมในลักษณะจารีตประเพณีที่สืบทอดความดีงาม เช่น การสร้างสื่อการสอนเรื่องศีลธรรมสำหรับเด็ก

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะมีการศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อเหนือธรรมชาติในนวนิยายชุดผ้าของพงศกรกับละครโทรทัศน์ที่สร้างจากนวนิยายชุดผ้าของพงศกร
2. ควรจะมีการวิเคราะห์เรื่อง “อำนาจจิต” กับ “การสั่งจิต” ในนวนิยายเหนือธรรมชาติของพงศกร

เอกสารอ้างอิง

ขวัญจิตร นุชชำนาญ. (2556). ความเชื่อเหนือธรรมชาติและการสร้างภาวะเหนือธรรมชาติในนวนิยายของ

กิ่งฉัตร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จิณณะ รุจิเสนีย์. (2554). การวิเคราะห์นวนิยายเหนือธรรมชาติของพงศกร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ธัญญา สังขพันธานนท์. (2539). วรรณกรรมวิจารณ์. ปทุมธานี : นาค.

นิคม กองเพชร. (2543). กลวิธีการแตงนวนิยายสองขวัญไทย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พงศกร (นามแฝง). (2555) . กิ๊พฟ้า (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: กิ๊พฟ้า พับลิชชิ่ง.

----- (2556) . สาปภูษา (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: กิ๊พฟ้า พับลิชชิ่ง.

----- (2556) . ลิเนหาสำหรับ (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: กิ๊พฟ้า พับลิชชิ่ง.

----- (2557) . กลกิโมโน (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: กิ๊พฟ้า พับลิชชิ่ง.

----- (2557) . รอยไหม (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: กิ๊พฟ้า พับลิชชิ่ง.

----- (2557) . ลูกไม้ลายสนธยา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: กิ๊พฟ้า พับลิชชิ่ง.

----- (2557) . เล่ห์ลุนตยา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: กิ๊พฟ้า พับลิชชิ่ง.

พิชากร กรัตนุดถะ. (2546). วิเคราะห์นวนิยายประเภทเหนือธรรมชาติของวิมล ศิริไพบูลย์ . ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วลีรัตน์ สิงหรา. (2528). เรื่องเหนือธรรมชาติในนวนิยายของจินตวิรุ วิวัธน์. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

สายทิพย์ นุกุลกิจ. (2533). วรรณคดีเกี่ยวกับชนบประเพณี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางเขน.